

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Кравчина Т.В. Удосконалення самостійної роботи студентів під час вивчення іноземної мови професійного спрямування. Фізико-математична освіта. 2018. Випуск 1(15). С. 241-245.

Kravchyna T. Improvement Of Students' Independent Work During Professional Foreign Language Learning. Physical and Mathematical Education. 2018. Issue 1(15). P. 241-245.

УДК 378

Т.В. Кравчина

Хмельницький національний університет, Україна
tkravchyna@gmail.com

DOI 10.31110/2413-1571-2018-015-1-045

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Анотація. Основне завдання вищої освіти полягає у підготовці спеціаліста, який уміє ініціативно, творчо мислити, самостійно поповнювати свої знання та застосовувати їх у практичній діяльності, фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності.

В статті аналізується вітчизняний і зарубіжний досвід пошуку методів і форм самостійної роботи студентів з метою ефективного оволодіння іноземною мовою професійного спрямування, визначається місце та роль самостійної роботи студентів ВНЗ у навчальному процесі, досліджуються проблеми планування, організації, керівництва та контролю результатів даного виду роботи, даються практичні рекомендації для ефективного покращення вивчення іноземної мови професійного спрямування.

Метою самостійної роботи з іноземної мови професійного спрямування у немовному вузі є формування навичок роботи з іншомовними фаховими джерелами інформації (читання, переклад, творче переосмислення інформації, її особистісна оцінка та наступне використання), а також формування навичок усного мовлення (говоріння та аудіювання). Практичне заняття є важливою формою процесу вивчення іноземної мови, де здійснюється безпосередня організація самостійної роботи студента, контроль з боку викладача, а також взаємоконтроль і самоконтроль.

Розвиток навичок самостійної роботи в області читання, говоріння, письма здійснюється на основі комунікативного підходу, використовуючи реальні ситуації (телефонні розмови, бесіди з конкретними людьми, ситуативні діалоги тощо). Таким чином, студенти мають можливість позбавитись «мовного бар'єру» та посилити віру в особисті можливості спілкуватись іноземною мовою. Навички «живого» спілкування, розмовної лексики призводить до одночасного розвитку всіх мовних навичок – від усної та письмової мови до читання та аудіювання. Для навичок читання ефективно використовувати тексти невеликого об'єму та різного змісту (уривки з статей, енциклопедій, літературних творів, анкети, журнальні статті та ін.). Для навичок письма можна використовувати завдання комунікативного напрямку, а саме: складання особистого або ділового листа, написання рекламного тексту, проведення інтерв'ю, тощо. Граматика є важливою частиною цієї роботи. Особливості матеріалів для самостійної роботи студентів у немовному ВНЗ повинні враховуватись при складанні комплексу вправ, що формують вміння самостійної роботи.

Самостійна робота студентів – це складне педагогічне явище, особлива форма навчальної діяльності, спрямована на засвоєння студентами сукупності знань, вмінь, навичок. Самостійна робота студентів необхідна не лише для оволодіння професійною англійською мовою, але й для формування навичок самостійної роботи в учбовій, науковій та професійній діяльності, які є необхідні у вищій школі; для формування здібності приймати на себе відповідальність за володіння навчальним матеріалом, самостійно вирішувати проблему підвищення рівня володіння мовою і т. д. Власне тому цей вид роботи є головним резервом підвищення ефективності підготовки кваліфікованих фахівців рівня «спеціаліст» і «магістр».

Ключові слова: самостійна робота, мотивація, навчальний процес, студент, контроль, іноземна мова професійного спрямування.

Постановка проблеми. Одним з важливих шляхів підвищення ефективності педагогічного процесу, активізації пізнавальної діяльності студентів є наукова організація самостійної навчальної роботи.

Глибокі трансформаційні процеси в українському суспільстві зачіпають і сферу вищої освіти. Стає зрозумілим, що без висококваліфікованих кадрів, які володіють іноземними мовами і можуть акумулювати міжнародний досвід,

неможливо успішно розбудувати власну державу. Особливо важливе значення має підготовка висококваліфікованого фахівця, який володіє комунікативною компетентністю і має сформовані комунікативні навички і уміння.

Виходом з ситуації є належна організація самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови професійного спрямування. Їй потрібно приділяти особливу увагу вже з першого курсу. На жаль, за свідченнями викладачів вищої школи, інтелектуальний потенціал сучасної молоді з року в рік не стає кращим, а сучасна школа недостатньо готує учнівську молодь до самостійної роботи з основ наук. У цих умовах на викладачів, які працюють зі студентами-першокурсниками, лягає чи не найбільша відповідальність не лише формувати відповідні навички та розвивати уміння у майбутніх фахівців, але й навчати їх самостійно працювати і забезпечувати навчально-методичними рекомендаціями. Це допоможе здійснювати корекцію самостійної навчальної діяльності серед менш підготовлених студентів та вдосконалити навчальну діяльність серед більш результативних. Адже усі групи студентів є різнорівневими, тому й виникає проблема у формуванні універсальних навчально-методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи студентів першого курсу. Викладач, який працює зі студентами, має бути достатньо компетентним щодо організації самостійної навчальної діяльності студентів згідно з їхніми індивідуальними особливостями та потребами у процесі оволодіння іноземною мовою професійного спрямування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні дидактичні аспекти організації самостійної пізнавальної діяльності студентів розкриті в працях С.І. Архангельського, Ю.К. Бабанського, М.Г. Гарунова, М.А. Данилова, Б.П. Єсипова, Л.В. Жарової, І.А. Зимньої, І.Л. Науменко, М.М. Скаткина та ін. Питанням організації самостійної роботи, пошуку форм і методів її активізації в процесі навчання присвячені дослідження таких вчених, як В.К. Буряк, Є.Я. Голтан, М.А. Данилов, О.В. Долженко, М.І. Махмутов, Н.А. Полковникова, А.В. Усова та ін. Високо оцінюючи наукове і практичне значення досліджень з проблеми удосконалення самостійної роботи студентів, ми змушені зазначити, що питання організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови професійного спрямування у навчальному процесі не знайшло свого розв'язання. Тому, **метою даної статті** є розглянути шляхи удосконалення самостійної роботи студентів під час навчання іноземної мови професійного спрямування, виявити ті форми і методи, які сприяють найбільш повній реалізації цілей навчання.

Виклад основного матеріалу. Ще з давніх часів багато педагогів, психологів, методистів досліджували методи, форми, види самостійної роботи та вимоги до її організації під час вивчення іноземної мови професійного спрямування. Ще Аристотель, говорячи про підготовку до певного виду діяльності, стверджував: "Якщо хтось хоче навчитися щось робити, то коли він навчається — повинен виконувати цю роботу" [1, с. 7], тобто справі можна навчитися тільки в процесі виконання цієї справи.

А. Дістервет одним з найважливіших принципів навчання вважав самостійність. Саме вона є фундаментом для розвитку розуму, волі, пам'яті, мислення, спостережливості та інших якостей людини. "Те, чого людина не набула шляхом своєї самостійності — не її ..." [2, с. 119]. Знання людині можна запропонувати, підказати, але оволодіти ними вона повинна тільки власною діяльністю, тобто засвоїти своїм власним розумом: "Свій розум — цар у голові: можна наповнити чим-небудь тіло, наприклад, отрутою, але розум наповнити нічим не можна. Він повинен самостійно все охопити, засвоїти та опрацювати" [2, с. 18]. Ідея самостійності в навчанні розвивається і в роботах інших педагогів — класиків. Хочеться відзначити, що і відомий український педагог В. Сухомлинський безпосередньо працював над розвитком самостійності школярів. Велику увагу педагог приділяв вихованню в учнів навичок самостійності у роботі з підручником та іншими джерелами знань. У статті "Виховати людину майбутнього" він писав: "Підготовленим до життя, до праці треба вважати нині того, хто має не тільки гарні знання, а й здатність постійно збагачувати їх, розширювати свій кругозір — учитися самостійно, читати літературу" [3, с. 91]. Так І.Ф. Харламов визначає, що "... в основі самостійної пізнавальної діяльності лежить пізнавальна діяльність учня (студента) на засвоєння знань" [4, с. 213].

Питання самостійної роботи студентів у ВНЗ неодноразово висвітлювалося у працях відомих педагогів: Р. Гуревича, Н. Герман, Н. Тягунової, В. Буряка, В. Лихача, С. Завального та інших.

Під самостійною роботою ми розуміємо навчальну діяльність студента з виконання завдань викладача, або за власним бажанням, яка спрямована на закріплення, розширення та поглиблення раніше отриманих знань, а також на засвоєння нового матеріалу.

Самостійна робота студентів у вузі є одним із найважливіших елементів здобуття знань та умінь. Необхідно зазначити, що у ВНЗ студент покликаний перш за все здобувати знання, які передбачені навчальною програмою, а викладач — керувати навчальним процесом, консультувати студентів, надавати їм методичну допомогу і контролювати успішність і якість знань, умінь та навичок.

Самостійна робота студентів при вивченні іноземної мови професійного спрямування, підходи до якої потребують докорінних змін, на сучасному етапі повинна стати основою вищої освіти, важливою частиною процесу підготовки фахівців. Як складне педагогічне явище — це особлива форма навчальної діяльності, спрямована на формування самостійності студентів і засвоєння ними сукупності знань, умінь, навичок, що здійснюється за умови запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять. Як бачимо, мета самостійної роботи студентів двоєдина: формування самостійності як риси особистості і засвоєння знань, умінь, навичок [5, с. 188].

Самостійну роботу студента з оволодіння іноземною мовою професійного спрямування слід вибудовувати з огляду на її мету і завдання. У її структурі виокремлюють такі компоненти (О. Рогова): орієнтаційно-мотиваційний, інструктивно-настановчий, процесуальний, корекційний, контрольо-оцінювальний. Орієнтаційно-мотиваційний компонент передбачає роботу, спрямовану на усвідомлення студентами мети конкретної діяльності та їх орієнтацію на виконання самостійної роботи. Для формування мотиваційної основи навчальної діяльності студентів використовують проблемні запитання та пізнавальні завдання, які сприяють усвідомленню потреби в нових знаннях, а також професійно-орієнтовані завдання, які розкривають роль і значення конкретного навчального матеріалу у становленні професійної майстерності студентів. Це завдання на підбір додаткового матеріалу з теми, що стосується майбутньої професійної діяльності, анотування новин іншомовної наукової і професійної літератури. Інструктивно-настановчий компонент охоплює ознайомлення студентів із особливостями роботи з навчальним іншомовним матеріалом різних видів, визначення

конкретних завдань, обсягу роботи тощо. Процесуальний компонент пов'язаний з безпосереднім виконанням студентами самостійної роботи. Корекційний компонент передбачає надання допомоги студентам у подоланні труднощів і виправленні помилок. Сутність контрольно-оцінювального компонента полягає у здійсненні контролю процесу самостійної роботи студентів: викладач аналізує характер, повноту, зміст, доцільність вибору студентами способів діяльності та оцінює їх. Оцінювання супроводжується цільовою настановою з метою забезпечення переходу студентів на вищий рівень самостійної діяльності.

Дидактичне значення самостійної роботи в професійній іншомовній підготовці фахівців і розвитку їхніх інтелектуально-навчальних умінь таке: 1) у процесі самостійної роботи студенти набувають більш повних, глибоких знань, які характеризуються такими критеріями, як системність, оперативність, гнучкість і міцність знань; 2) самостійна робота над науковими проблемами об'єктивно впливає на формування самостійності мислення і суджень; 3) систематична робота в якій-небудь іншомовній науковій галузі сприяє виробленню інтересу до цієї науки; 4) самостійна робота відіграє важливу роль в удосконаленні таких професійно-важливих якостей особистості, як наполегливість, завзятість і цілеспрямованість [6, с. 150].

За словами Р. Гуревича, у загальному вигляді структура самостійних робіт студентів наступна: 1) отримання завдання від викладача і продумування його змісту (його осмислення); 2) осмислення мети майбутньої діяльності, мобілізація знань, умінь. 3) планування майбутньої діяльності; 4) здійснення самоконтролю; 5) аналіз результатів роботи (порівняння їх із метою) [7, с. 31].

Викладач організовує, спрямовує (поточний інструктаж) і контролює дії студентів під час виконання самостійної роботи, надає їм різноманітну допомогу, стимулює потребу у нових знаннях, вміннях і навичках, підводить підсумки і виставляє оцінки.

Ефективність самостійної роботи із оволодіння іноземною мовою професійного спрямування досягається під час виконання певних вимог: 1) зміст самостійних робіт повинен відповідати меті та завданням заняття; 2) завдання для самостійної роботи повинно мати мету (індивідуалізувати міру складності завдань); 3) об'єм завдання повинен відповідати часу, який заплановано для виконання.

До самостійної роботи студента відноситься ще й домашня робота, як одна із її форм. Домашня самостійна робота виконується, як правило без керівництва викладача, але за його завданням: студенти вже самі розподіляють свій час, визначають послідовність виконання роботи, самостійно контролюють результати, знаходять і виправляють недоліки. Успіх самостійної домашньої роботи залежить головним чином від того, як пройшло заняття, як студенти підготовлені до виконання домашнього завдання.

Наприклад, кожне домашнє завдання, яке ми пропонуємо студентам, складається з трьох складових: теоретичного (розгляд теорії з певного питання), методичного (підготувати відповідну наочність, план-конспект до певної теми) та практичного (творчий підхід і якість у виконанні конкретного завдання).

Важливо також так спланувати роботу студентів при вивченні іноземної мови професійного спрямування, щоб кожний з них одержав завдання у відповідності до його можливостей та здібностей. А для цього необхідно: а) визначити рівень теоретичної і практичної підготовки студентів; б) визначити їхні індивідуально-психологічні характеристики; в) розробити індивідуальні програми для самостійної роботи з дисципліни "Іноземна мова професійного спрямування".

Організація самостійної роботи студентів складається з двох основних аспектів: 1) розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою (тематика контрольних, курсових, дипломних робіт, тематика рефератів, питання до заліків, екзаменів); 2) навчально-методичне забезпечення самостійної роботи.

В організації самостійної роботи студентів із оволодіння іноземною мовою професійного спрямування особливо важливо визначити обсяг і структуру змісту навчального матеріалу, який виноситься на самостійне опрацювання, а також необхідне навчально-методичне забезпечення. До методичного забезпечення входять: 1) програмні документи (навчальний план, навчальні програми дисципліни); 2) дидактичні засоби (підручники, посібники, комп'ютерні навчальні програми, методичні рекомендації); 3) обладнання та матеріали (телевізори, відеомагнітофони, роздатковий матеріал, комп'ютерні навчальні програми).

Розглядаючи питання організації самостійної роботи із оволодіння іноземною мовою професійного спрямування, варто зупинитися на тому, що незважаючи на вид самостійної роботи (аудиторний чи позааудиторний) обов'язковим є контроль за цією діяльністю студентів. На жаль, на практиці дуже часто зустрічаємо відсутність контролю за самостійною роботою. На нашу думку, варто шукати такі форми і методи контролю, які виявили б не інформацію, а знання студентів, їхні професійні вміння та навички. В процесі навчання викладачі можуть повідомити студентам лише мовну оболонку знань у формі інформації. Інформація стає знаннями тільки в результаті серйозної самостійної роботи студента, в процесі переробки інформації, її усвідомлення. На практиці так відбувається не завжди і тоді розвивається формалізм знань, що проявляється в: поверхневості знань; неприйняттю знань особистістю студента (знання абстрактні, не пов'язані одні з одним); невміння використати свої знання в конкретній педагогічній ситуації.

Контроль за самостійною роботою студентів при вивченні іноземної мови професійного спрямування виконується у двох формах: коригуючій (полягає у своєчасному виявленні помилок) і стимулюючій (є своєрідним зовнішнім поштовхом до діяльності).

Відповідно до цих форм виділяють два види контролю: за процесом і за результатом. Контроль за процесом передбачає пильну увагу за кожним «кроком» виконаної діяльності. При цьому поточна діяльність порівнюється з еталонною, запрограмованою діяльністю. Контроль за результатами передбачає повну свободу студентів у здійсненні процесу діяльності, але ставить їх перед необхідністю вчасно подати конкретний результат. Такий контроль доцільний щодо самостійної роботи, бо кінцевий її результат завжди відображений в конкретних виконаннях (конспект, реферат, усна відповідь тощо).

Контролюючи самостійну роботу студентів із оволодіння іноземною мовою професійного спрямування, слід виходити з того, що головним у ній є сама її структура як діяльності, передусім її мотиви, цілі (чим спонукається самостійна робота; на розв'язання яких проблем вона спрямована; чому ці проблеми цікавлять студента тощо). Тобто основним

об'єктом в самостійній роботі, який підлягає контролюючій функції, є знайдені і випробувані студентом шляхи пошуку, постановки і розв'язання проблем.

На завершальному етапі циклу самостійної роботи необхідним є здійснення аналітичної функції, головним змістом якої є аналіз завершеної справи. Такий аналіз потрібен і викладачам, і студентам. Для викладачів — це передумова для вдосконалення навчального процесу, шлях до педагогічної майстерності, для студентів — крок до подальшої самостійної навчальної діяльності на основі усвідомленого досвіду.

На основі аналізу відбувається корекція результатів діяльності. Корекція — це не лише виправлення помилок, а й творчий пошук оптимальних шляхів вирішення поставлених завдань та підготовка до подальшої самостійної роботи.

Студент, відповідно, повинен володіти усіма зазначеними функціями управління. Процес опанування функцій відбувається поступово в ході навчання. Тому відповідно до вимог рівня самостійної роботи студентів із оволодіння іноземною мовою професійного спрямування пропонується різний обсяг функцій.

Розглядають три рівні самостійної роботи при вивченні іноземної мови професійного спрямування [8].

1. Самостійна робота студентів 1-го рівня (СРС-1) — сукупність пізнавальних дій суб'єкта навчання щодо засвоєння знань, видів та способів діяльності в конкретній предметній галузі. СРС-1 рівня у будь-якій формі організації навчання (лекції, семінари, контрольні роботи тощо) не залежить від присутності чи відсутності викладача й найкраще формує розумові дії як акт мислення. СРС-1 забезпечує засвоєння предметних знань, навичок, умінь, формує певний енциклопедизм навчання, але не передбачає самостійного використання набутого.

2. Самостійна робота студентів 2-го рівня (СРС-2) — сукупність самостійних дій суб'єкта навчання над предметом, задана з метою отримання певного продукту, результату. СРС-2 додатково до СРС-1, яка є складовою цього рівня, формує певні навички та вміння самостійно використовувати засвоєні знання для використання певних завдань, що забезпечує надійний «виконавський» рівень підготовки фахівців.

3. Самостійна робота 3-го рівня (СРС-3) — сукупність самостійних дій суб'єкта навчання у певних умовах за схемою організаційно-психологічної структури діяльності студентів, що включає: визначення власної мети та планування шляхів її досягнення; мотивацію, визначення процесу дій з обраним предметом; самоконтроль та корекцію дій для досягнення заздалегідь визначеної цілі [8].

З визначення СРС-3 можна зробити висновок, що саме цей рівень роботи повною мірою відповідає поняттю самостійної роботи за системно-діяльним підходом. Окрім того, СРС-3 вбирає в себе два попередні рівні. СРС-3 дає змогу реалізувати цілі вищої школи щодо підготовки ініціативних, активних, творчих фахівців. Саме у самостійній роботі третього рівня студент реалізує усі можливі функції управління власною діяльністю.

Висновки з даного дослідження. Отже, для формування і розвитку самостійного творчого мислення студентів університету необхідно викладачам іноземних мов добре організувати систему послідовного підвищення підготовки студентів до самостійного пошуку. Кінцева мета полягає в тому, щоб самостійна робота у студентів увійшла у звичку, а творча діяльність стала потребою займатися вивченням іноземної мови професійного спрямування. На нашу думку, головний зміст самостійної роботи студента полягає в тому, щоб навчитися глибоко проникати в сутність предмету вивчення професійної англійської мови, встановлювати зв'язки і відносини різноманітних галузей науки і техніки, вміти аналізувати різні складові тієї чи іншої галузі знань й приходити до своїх обґрунтованих висновків.

Перспективами подальших пошуків у цьому напрямку ми вбачаємо дослідження подолання труднощів і перешкод в організації самостійної роботи студентів немовних спеціальностей у процесі самостійного вивчення іноземної мови професійного спрямування.

Список використаних джерел

1. Катарбинский Т. Трактат о хорошей работе. М., 1975. 121с.
2. Дистервет А. Избранные педагогические сочинения: В 2-х т. Т. 2. М., 1956.
3. Гончаренко Н.М. Думки В.О. Сухомлинського про самостійну роботу учнів над книжкою. Рідна школа. 1983. № 11. С. 90-95.
4. Харламов И.Ф. Педагогика. М., 1990. 576с.
5. Соколов А.В., Драч І.І., Ісаєва І.А. Організаційно-методичні засоби забезпечення самостійної роботи студентів у ВНЗІ-II рівнів акредитації. Проблеми освіти: Науково-методичний збірник. К., 2002. С. 188-192.
6. Завацький С. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів індустріально-педагогічного факультету. Педагог професійної школи: 36. наук, праць. К.: Науковий світ, 2002. Вип.11. С.150-154.
7. Лихач В.М., Гуревич Р.С. Преимущество содержания трудового обучения и профессиональной подготовки учащихся. М.: Высш. шк., 1990. 111 с.
8. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение. К.: Высшая школа, 1990. 246 с.

References

1. Katarbinskyj T. Treatise about good work. M., 1975. 121s. (in Russian)
2. Distervet A. Selected pedagogical works: In 2 volumes. V. 2. M., 1956. (in Russian)
3. Goncharenko N.M. Sukhomlinsky' s thoughts about students' independent work with the book. Ridna shkola. 1983. -# 11. S. 90-95. (in Ukrainian)
4. Kharlamov I. F. Pedagogy. M., 1990. 567 s. (in Russian)
5. Sokolov A.V., Drach I.I., Isaeva I.A. Organizational and methodological means of ensuring the independent work of students of higher educational institutions of I-II accreditation levels . Problemy osvity: Naukovo-metodychnyj zbirnyk. K.,2002. S. 188-192. (in Ukrainian)
6. Zawatsky S. Organization of independent educational and cognitive activity of the students of the industrial and pedagogical faculty . Pedagog profesijnoyi shkoly: Zb. nauk, prac' / Red. kol.: N.H.Nychkalo. K.: Naukovyj svit, 2002. Vyp.11. S.150-154. (in Ukrainian)

7. Likhach V. M, Gurevich R.S. Continuity of the content of labor training and professional training of students. M.: Vyssh. shk., 1990. 111 s. (in Russian)
8. Kozakov V.A. Independent work of students and its informational and methodical support . K.: Vysshaja shkola, 1990. 246 s. (in Russian)

IMPROVEMENT OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK DURING PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Tetiana Kravchyna

Khmelnitsky National University (Ukraine)

Abstract. *The main task of higher education is to prepare a specialist who is able to think initiatively, creatively; to replenish his knowledge independently and apply it in practical activities; a specialist being capable of self-development, self-education, innovation activity.*

The article analyzes the domestic and foreign experience of searching methods and forms of independent work of students in order to master the foreign language effectively. It determines the place and role of independent work of students of higher educational institutions in the educational process, researches the problems of planning, organization, management and control of the results of this type of work. The article gives practical recommendations for effective improvement of the study of professional foreign language.

The purpose of independent work in foreign language for professional purposes in technical higher educational institution is to create skills for working with foreign-language professional sources of information (reading, translation, creative re-thinking of information, personal evaluation and subsequent use), as well as the formation of spoken language skills (speaking and listening). Practical classes are an important form of the process of studying a foreign language, where the direct organization of the student's independent work, the control of the teacher, as well as mutual control and self-control are carried out.

The development of independent work's skills in the field of reading, speaking, writing is carried out on the basis of a communicative approach, using real situations (telephone conversations, conversations with concrete people, situational dialogues, etc.). Thus, students have the opportunity to get rid of the "language barrier" and to strengthen their faith in their personal possibilities to speak a foreign language. Skills of "live" communication, colloquial vocabulary lead to the simultaneous development of all language skills - from oral and written language to reading and listening. For reading skills, it is effectively to use texts of a small volume and different content (excerpts from articles, encyclopedias, literary works, questionnaires, journal articles, etc.). For writing skills, you can use the tasks of the communicative direction, namely: writing a personal or business letter, writing a promotional text, conducting an interview, etc. Grammar is an important part of this work. The peculiarities of materials for independent work of students in technical higher educational establishments should be taken into account when compiling a set of exercises that form the ability to work independently.

Independent work of students - is a complex pedagogical phenomenon, a special form of educational activity, aimed at mastering the complex of knowledge, skills and abilities. Independent work of students is necessary not only for the acquisition of professional English, but also for the formation of skills of independent work in educational, scientific and professional activities that are necessary in a higher school; for forming the ability to assume responsibility for the possession of educational material, to solve the problem of improving language proficiency independently, etc. That's why this kind of work is the main reserve for improving the efficiency of training of qualified specialists at the level of "specialist" and "master".

Key words: *independent work, motivation, educational process, student, control, foreign language for professional purposes*